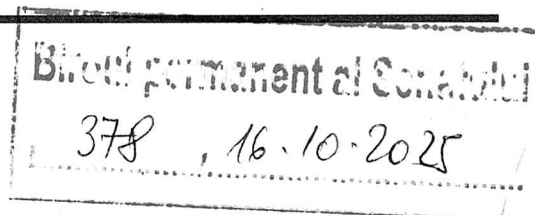

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. ^{3/}13711 din data de 14.10.2025

Domnului Mario Ovidiu Oprea
Secretarul general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV/4946/2025 din 08.09.2025, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare (b357/02.09.2025)*, în vederea avizării, vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 09 octombrie 2025 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

Astfel, în ceea ce privește includerea expresiei „în înțelesul legii penale” în cuprinsul alineatului (1) al art. 177 din Codul penal, s-a apreciat că această adăugire este redundantă. Articolul în cauză este deja parte a Titlului X din Codul penal, intitulat „Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală”, ceea ce indică în mod clar că definițiile cuprinse aici sunt valabile exclusiv în contextul normelor penale. Prin urmare, includerea expresă a acestei sintagme nu aduce un plus de claritate, ci doar o repetare inutilă.

Pe de altă parte, utilizarea formelor de feminin în redactarea actelor normative nu este recomandată, întrucât în limbajul juridic forma de masculin are un rol generic, acoperind și formele de feminin, cu excepția cazurilor în care genul are relevanță juridică expresă.

Referitor la modificările propuse la alineatul (2), un prim efect al acestora este acela de a exclude din definiția „membrului de familie” relațiile persoanei adoptate și ale descendenților acesteia cu rudele sale firești.

Comisia a apreciat că o asemenea excludere nu este justificată, întrucât aceste relații intră firesc în sfera noțiunii de familie. În plus, având în vedere statutul juridic particular al

persoanei adoptate, este esențial ca relațiile acesteia atât cu rudele firești, cât și cu cele dobândite prin adopție să fie reglementate expres.

Cu privire la trimiterile pe care propunerea de la alin. (2) le face, respectiv la art. 199 (violența în familie), art. 229 (furtul calificat), art. 229¹ (articol inexistent), art. 282 (tortura), art. 283 (represiunea nedreaptă) și art. 339 (împiedicarea sau îngreunarea circulației pe drumurile publice), s-a apreciat că aceasta nu poate fi implementată, având în vedere atât lipsa oricărei legături a infracțiunilor de tortură, represiunea nedreaptă și împiedicarea sau îngreunarea circulației pe drumurile publice cu relațiile de familie, cât și faptul că referirea la furtul săvârșit între membrii de familie ar trebui să vizeze art. 231 din Codul penal. Cu privire la trimiterea făcută la art. 199 din Codul penal, s-a apreciat că opțiunea pentru lărgirea sferei noțiunii de membru de familie s-ar putea mărgini la dispozițiile generale ale Codului penal, fără a fi necesară reglementarea unei norme de trimitere în acest sens.

În continuare, modificările propuse la art. 208 din Codul penal vizează, în esență, trei direcții: ajustarea limitelor de pedeapsă pentru infracțiunea de hărțuire, redefinirea elementelor constitutive ale acesteia și introducerea unei cauze justificative speciale.

În această ordine, cu privire la majorarea maximumului special de la 6 luni la 1 an închisoare, pentru varianta tip, respectiv de la 3 luni la 6 luni închisoare, pentru varianta asimilată, Comisia a constatat că propunerea formulată se înscrie în marja de apreciere a legiuitorului.

Concluzia nu poate fi decât aceeași și prin raportare la propunerea de completare a normei privind locul de săvârșire a faptei, unitățile de învățământ urmând să fie prevăzute în mod expres. Deși, *de lege lata*, aceste locații sunt deja acoperite de sintagma generală „alte locuri frecventate”, menționarea lor explicită ar transmite un semnal clar al preocupării legiuitorului pentru protejarea mediului școlar. Așadar, introducerea acestui element în textul incriminator are mai degrabă o funcție simbolică și preventivă decât una de ordin tehnic-juridic.

În fine, la alineatul (4) se propune reglementarea unei cauze justificative speciale, cu toate că ingerința pe care o presupune săvârșirea faptei de hărțuire trebuie să fie plasată în afara exercițiului vreunui drept ori interes legitim. Cu alte cuvinte, pentru a putea fi reținută fapta penală de hărțuire, acțiunea agentului trebuie să fie realizată „fără drept sau fără un interes legitim”.

Or, în ipoteza în care elementele constitutive ale infracțiunii presupun premisa unei cauze justificative, preferința legală stabilită prin dispozițiile art. 15 alin. (1) din Codul penal este în sensul de a nu fi reținută fapta penală, ca trăsătură esențială a infracțiunii, iar nu de a fi reținută dar în contextul unei cauze justificative. În concluzie, cu privire la acest aspect, soluția pe care o presupune propunerea de la alineatul (4) nu poate fi implementată.

Cu privire la propunerea de introducere a infracțiunii de violență psihologică, s-a apreciat relevant faptul că, *de lege lata*, situațiile de violență psihologică cad sub incidența Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, violența psihologică fiind echivalată acesteia, iar forma de protecție inițială este emiterea ordinului de protecție. Într-un plan secund, ca o manifestare a principiului *ultima ratio*, încălcarea ordinului de protecție constituie infracțiune, astfel că formele de protecție sunt întregite cu protecția penală, agentul riscând până la 5 ani închisoare în acest caz.

În aceste condiții, Comisia a apreciat că nu se poate susține existența unui vid legislativ în domeniu.

Cu toate acestea, dacă s-ar opta pentru incriminarea expresă a violenței psihologice ca infracțiune distinctă, demersul ar trebui făcut cu precauție. În lipsa unei delimitări clare s-ar putea ajunge în situații absurde în care, spre exemplu, părinții care exercită o presiune psihologică asupra copiilor lor în scopul scoaterii acestora din medii nocive (precum anturaje delincvente sau consumul de droguri) să fie expuși riscului răspunderii penale. În astfel de cazuri, insistența părinților poate fi resimțită de copil ca o traumă, însă nu poate fi calificată, în mod rezonabil, ca o faptă penală.

Referitor la reglementarea unei variante agravate a infracțiunii de violență psihologică atât prin raportare la subiectul pasiv, care este o femeie însărcinată, cât și prin raportare la scopul săvârșirii faptei, respectiv în vederea întreruperii sarcinii sau a acceptării unui control nejustificat asupra persoanei însărcinate, apreciem că o asemenea faptă are o gravitate deosebită și impune o reacție adecvată din partea legii.

Față de cele arătate, Comisia a apreciat că actul normativ nu poate fi adoptat în forma transmisă de către inițiator.

Cu deosebită considerație,

Secretarul general al Consiliului Superior al Magistraturii
Judecător Andreea Simona Uzlaș

